

Följetong om muddring fortsätter

Att muddra sin egen ägandes hamn med ett tillstånd från Mark- och Miljödomstolen räcker inte. Engewikens Båtförening norr om Kyrkesund i Bohuslän måste också ersätta fiskerinäringen med 232 568 kr för uteblivna fångster de kommande 50 åren. Text: Lars Afzelius

BÅTLIV HAR TIDIGARE

skrivit om föreningens muddringsbehov. Alla inblandade trodde förstås, när Mark- och miljödomstolens dom hade meddelats och en begäran om överprövning från Länsstyrelsen och Havs- och Vattenmyndigheten avslagits, att det efterlängta muddringsarbetet kunde sätta i gång.

Det krävs två viktiga tillstånd för att kunna muddra en hamn. Ett tillstånd för att bedriva vattenverksamhet, vilket länsstyrelsen utfärdar, och ett beslut om strandskyddsdispens som i detta fall Tjörns kommun ska bevilja.

Länsstyrelsen i Västra Götaland beslutade 2022-02-03 om de försiktighetsmått båtföreningen ska vidta i samband med muddringen, som inte får påbörjas förrän det finns en godkänd deponeringsplats för muddermassorna. Dessutom har det påförts en fiskeavgift på 232 568 kronor, vilken baseras på förlusten av ålgräs på en yta av 0,28 ha, vilken inte längre kan producera uppväxande individer. Avgiften är ersättning för uteblivna intäkter för fiskerinäringen under 50 år framåt och ska vara betald före årsskiftet. Göteborgs universitet har i vår presenterat en metod som innebär en nära nog 100 procent överlevnad av en återplantering och som rotar sig mycket bättre än vanlig återplantering. Dessutom förökar sig plantorna bättre än vid vanlig plantering. Då kan man knappast ha ett 50-års perspektiv på för-lorade ålgräsängar.

NÄVAL, TJÖRNS KOMMUN beviljade 2022-02-16 Engewikens Båtförening strandsskyddsdispens. Handlingarna visar att kommunen miljöavdelning vill avslå ansökan eftersom förekomsten av ålgräs är av sådan betydelse att en muddringsåtgärd skulle motverka strandskyddets syften. Ett allmänt intresse har i detta fall företräde framför andra all-

Engewikens Båtförening norr om Kyrkesund i Bohuslän.

Tabellen visar Inköpspris för att ersätta uppväxande fisk med utsatta individer från odling relaterat till den beräknade årliga produktionen av individer per hektar grundområde med ålgräs. Muddringsområdet omfattar 2 800 m².

	Styckpris	Antal individer	Kr/hektar
Ål	5 kr	2 000	10 000 kr
Torsk	6 kr	366	4 392 kr
Öring	30 kr	22	1 320 kr
Rödspotta	8,60 kr	52	900 kr
Summa			16 612 kr

Beräkning: 16 612 Kronor/hektar x 0,28 ha x 50 år = 232 568 kr

männa eller enskilda intresse. Miljöavdelningen säger också att det bara är de större båtarna som drabbas och dessa kan hänvisas till andra djupare hamnar. Man vill i klartext i praktiken slänga ut cirka 50 segelbåtar från hamnen.

Samhällsbyggnadsnämnden gör dock en annan bedömning och kör över miljöavdelningen. Erfarenhet från tidigare muddringar visar att ålgräset har kunnat återetablera sig på flera platser i kommunen och åtgärderna måste utföras för att säkerställa att småbåtshamnen kan bedriva sin verksamhet. Dessutom utnyttjas hamnen av

ett stort antal personer och är ett populärt utflyktsmål.

Länsstyrelsen noterar att miljöavdelningen och samhällsnämnden i kommunen inte är överens och bestämmer sig för att pröva det kommunal beslutet om strandskyddsdispens. Den begär ut kopia på alla handlingar och ska nu granska kommunens skäl för dispens. Ska muddring ske måste det finnas ett behov av åtgärden som bedöms överskrida naturvärdena på platsen. I det tillgängliga materialet framgår det inte om muddring är en förutsättning för en fortsatt verksamhet på platsen. Länsstyrelsen

säger också indirekt att man kan upphäva beslutet om strandskyddsdispens om båtplatser för de cirka 50 segelbåtarna kan ordnas på annan plats.

OM LÄNSSTYRELSEN BESLUTAR

att upphäva kommunens beslut om strandskyddsdispens kan ett sådant beslut överklagas. Då måste föreningen återigen ge sig in i en domstolsprocess för att pröva länsstyrelsens bedömning av gällande lagars tillämpning. När handlingarna studeras framgår att det är ungefär samma motiv som framförs för både förbud om muddring och nej till strandskyddsdispens och dessa har redan prövats av Mark- och miljödomstolen. Nu finns det stor risk att dessa motiv kommer att prövas ytterligare en gång i samma domstol. En följetong som startade 2020 och där ingen vet när man kan sätt punkt och förhoppningsvis börja muddra. Och dessutom få betala för utebliven fisk på sin egen mark även om ålgräsängarna med nya metoder har återskapats efter kanske tio år. ☹

Finns pålitliga sanningar?

KAN VI LITA på våra forskare och professorer?

Förhoppningsvis tills dess nya forskningsresultat eller rön presenteras. I vinter kunde man läsa ett inlägg om invandring i Göteborgs-Posten med rubriken "Alla hade fel – asylinvandringen blev en vinstaffär", skriven av Peo Hansen, professor i statskunskap. Fyra dagar senare svarar Pär Österholm, professor i nationalekonomi, på inlägget med rubriken "Att asylinvandringen skulle vara lönsam är önsketänkande".

Vem ska man tro på eller väljer man den information som passar de egna åsikterna bäst? Dessa kloka och kunniga professorer med diametralt olika uppfattningar i samma fråga leder osökt tanken till frågan om hur farlig kopparn egentligen är för vattenmiljön.

VÄSTKUSTENS BÅTFÖRBUND OCH SXK västkustkrets visade förra året, efter fyra års mätningar i haven runt Sverige, att den kopparsom finns på skrovet snabbt omvandlas till en form som inte längre är biotillgänglig och därmed inte är så giftig. Omedelbart hävdade forskare från Chalmers tekniska högskola att slutsatserna saknar vetenskaplig grund och ger ett missvisande resultat. Dessutom fanns krafter som till och med ville förbjuda Båtliv att publicera de gjorda mätningarna, förmodligen i syfte att inte ens tillåta någon debatt. Trots att publiceringen enbart avsåg resultat av gjorda mätningar och ingenting annat.

Havsmiljöinstitutets rapport "Fritidsbåtars påverkan på grundna kust-ekosystem i Sverige" är heller ingen tydlig ledstjärna i koppardebatten med, som man uppfattar, ibland tendensiösa resonemang och även bristande redovisning och granskning av citerade arbeten. Till exempel sägs att kopparutsläppen från bottenmålade sjösatta båtskrov inte är så små och enligt beräkningar utgör de 57 ton per år till hela Östersjön. Om man i stället lägger ihop alla utsläpp inklusive sjöfart, luft och vatten blir belastningen från fritidsbåtar 1,7 procent, något som knappast kan betecknas som mycket.

SVENSKA MILJÖINSTITUTET HAR i en rapport från 2007 sagt att kopparjoner som avgår från metallen till omgivande vatten ombildas till ofarliga och önskvärda spårämnen i naturen. Beväxningsskyddet har bara en räckvidd från ytan där det befinner sig på högst 0,1 mm.

Endast Piteälven, som passerar genom kopparhaltiga områden, tömmer ut cirka 60 000 ton av sådana kopparföreningar i Östersjön varje år. Om en fritidsbåt varje år avger 1 kg kopparföreningar motsvarar Piteälven cirka 60 miljoner fritidsbåtar.

Dessa exempel visar hur svårt en båtägare har att dra relevanta slutsatser om koppars giftighet. Så långa alla bara försvarar sina egna sanningar väljer båtägaren det alternativ som passar individen bäst. Båtägarna på Västkusten är av förklarliga skäl extra oroliga för konsekvenserna av ett eventuellt kopparförbud, eftersom det idag inte finns någon annan metod att försvara sig med mot havstulpanerna.

I-TECH, ETT BIOTECHFÖRETAG som utvecklat Selektope, en aktiv anti-foulingsubstans som repellerar havstulpaner från fartyg och fritidsbåtar, startade sin forskning och utveckling år 2000 genom bidrag från MISTRA, en stiftelse för miljöstrategisk forskning. Substansen är myndighetsgodkänd i flera länder och sedan 2016 även i EU. I-Tech hävdar att när Selektope utnyttjas till fullo kan den totala användningen av biocider och metalloxider minskas avsevärt i framtiden.

Vad är det som hindrar att dagens färgtillverkare kan blanda i den substansen i våra bottenfärger?

Lars Afzelius är båtpolitisk skribent i Båtliv. Han är även krönikör med frihet att framföra sina egna åsikter om svensk båtpolitik.

Maila gärna dina åsikter om båtpolitik: Lars.Afzelius@batliv.se

VÅR STRÄVAN ÄR ALLTID EN

PROBLEMFRI HAMN

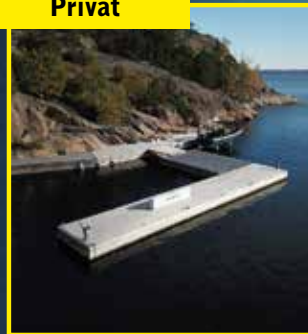
Företag

Förening

Privat

Hållbart över tid

Hamnens livslängd avgörs inte minst av vad som är dolt under ytan. Vinklar och längder på kättingar, placering av betongankare och schacklars kvalitet. Ingen hamn är helt underhållsfri, men när det gäller betongpontoner och deras förankring är SF Pontona i en klass för sig.

En del av svenskt båtliv

 SF PONTONA

SFPONTONA.SE